

Raadsnota

Raadsvergadering de dato 9 oktober 2023
Onderwerp: Beleidsnota Burgerkracht 2023-2028

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Het huidige burgerkracht beleid *Meedoen in Valkenburg aan de Geul: een andere kijk op participatie van burgers*, is in 2009 vastgesteld. In 2016 is dit op enkele punten herijkt met het raadsvoorstel *Herijking kaders zelfsturing en burgerkracht 2015*. Ervaringen van de afgelopen jaren leerden dat het beleid begon te knellen. Daarom heeft in 2022 een evaluatie van het huidige beleid plaatsgevonden en is er in januari 2023 aan de slag gegaan met een aanpak om tot een nieuw beleid te komen. Naast het beleidsstuk '*Meedoen in Valkenburg aan de Geul*' werken we ook al enkele jaren met een apart vrijwilligerswerkbeleid '*Vrijwilligersbeleid Valkenburg aan de Geul 2018-2021*'. Dit beleid is eind 2021 ten einde gekomen. Er is geconcludeerd dat er steeds meer behoefte is aan maatwerk, en dat het goed zou zijn als de gemeente meer regie zou kunnen voeren op vrijwilligerswerk in de gemeente.

Vanwege de duidelijke overeenkomsten tussen Burgerkracht(initiatieven) en vrijwillige inzet van inwoners c.q. vrijwilligerswerk is besloten in voorliggende nota één aanpak te maken voor beide onderdelen.

Ten opzichte van de huidige beleidsstukken Burgerkracht en Vrijwilligerswerk verandert er in deze nota het volgende:

- Bureau Burgerkracht wordt uitgebreid met 1 persoon (opbouwwerker met focus vrijwilligerswerk). Deze persoon vervangt de huidige vrijwilligerscentrale;
- Er komen twee nadere subsidieregelingen voor Burgerkrachtinitiatieven:
 - Subsidieregeling voor kleinschalige sociale initiatieven (tot 7.500,-);
 - Subsidieregeling voor initiatieven in de openbare ruimte (tot 20.000,-);
- Er komt een duidelijke (interne) procesbeschrijving en taakverdeling;
- Er wordt meer ingezet op communicatie:
 - De websitepagina wordt opnieuw ingericht met meer functionaliteiten;
 - Er wordt tweejaarlijks over communicatiebehoeften gesproken met het maatschappelijk middenveld;
- Er komt een periodieke evaluatie van het beleid.

De genoemde subsidieregelingen treft u in concept aan bij dit voorstel. Nadat u de *Beleidsnota Burgerkracht 2023-2028* heeft vastgesteld, stelt het college deze Subsidieregelingen vast.

Daarom stellen wij u voor om:

1. De *Beleidsnota Burgerkracht 2023-2028* vast te stellen;
2. Het college van burgemeester en wethouders te mandateren om bij overschrijding van de € 55.000,- beleidsmiddelen voor burgerkrachtinitiatieven tot een bedrag van € 50.000,- te onttrekken aan de egalisatiereserve Sociaal Domein;
3. De dekking van de extra kosten van dit beleid € 16.000,- mee te nemen bij de besluitvorming over de programmabegroting 2024.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Het huidige burgerkracht beleid, *Meedoen in Valkenburg aan de Geul: een andere kijk op participatie van burgers*, is in 2009 vastgesteld. In 2016 is dit op enkele punten herijkt met het raadsvoorstel *Herijking kaders zelfsturing en burgerkracht 2015*. Ervaringen van de afgelopen jaren leerden dat het beleid begon te knellen. Daarom heeft in 2022 een evaluatie van het huidige beleid plaatsgevonden, en is er in januari 2023 aan de slag gegaan met een aanpak om tot een nieuw beleid te komen.

Naast het beleidsstuk *'Meedoen in Valkenburg aan de Geul'* werken we ook al enkele jaren met een apart vrijwilligerswerkbeleid *'Vrijwilligersbeleid Valkenburg aan de Geul 2018-2021'*. Dit beleid is eind 2021 ten einde gekomen. Er is geconcludeerd dat er steeds meer behoefte is aan maatwerk, en dat het goed zou zijn als de gemeente meer regie zou kunnen voeren op vrijwilligerswerk in de gemeente.

Vanwege de duidelijke overeenkomsten tussen burgerkracht(initiatieven) en vrijwillige inzet van inwoners c.q. vrijwilligerswerk is besloten in voorliggende nota één aanpak te maken voor beide onderdelen.

3. Relatie met bestaand beleid

In huidige visiestukken van de gemeente staat een sterke ambitie geformuleerd op het gebied van Burgerkracht. Dit gaat om de volgende uitgangspunten:

Coalitieakkoord 2022-2026:

- Een Valkenburg aan de Geul dat open en actief communiceert met haar inwoners.
- De portefeuille Burgerkracht en zelfsturing wordt belegd bij één bestuurder. Deze bestuurder fungeert als bestuurlijk verantwoordelijke op het gebied van burgerkracht en zelfsturing.
- De nadere regels burgerkracht, voor het verkrijgen van subsidies voor burgerkrachtinitiatieven, worden geactualiseerd.
- Kernoverleggen, bewonerscollectieven en gemeentelijke adviesraden vormen een belangrijke gesprekspartner voor de gemeente.
- De evaluatie van het bureau Burgerkracht vormt de basis voor een nieuw en effectiever beleid om inwoners en/of belanghebbenden op de juiste wijze in positie te brengen.

Toekomstvisie 2035:

- Verdere intensivering van de zelfsturing, via de kernoverleggen/burgerinitiatieven en faciliteren van niet formele al dan niet tijdelijke netwerken in de kernen die oplossingen willen realiseren voor lokale kernproblemen.

Beleidsplan WMO Omgeving Maastricht-Heuvelland

- Om het samenspel tussen gemeenten en inwoners te versterken zetten we in op het stimuleren, faciliteren en omarmen van burgerinitiatieven in het informele basisaanbod.
- We stellen minimale laagdrempelige richtlijnen op voor gemeentelijke facilitering van burgerinitiatieven. Denk hierbij aan een gemeentelijke financiële bijdrage bijvoorbeeld in de vorm van een subsidie.
- We zetten jaarlijks burgerinitiatieven in het zonnetje.

- We brengen gedurende de looptijd van dit beleidsplan een aantal keer een werkbezoek aan een burgerinitiatief, zodat we kunnen leren van ervaringen.
- We organiseren themagerichte netwerk- en voorlichtingsbijeenkomsten en nemen inwoners en ketenpartners mee in het gedachtegoed van positieve gezondheid en het bevorderen van burgerinitiatieven.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Het doel van dit beleid is dat er voor iedere inwoner de mogelijkheid is om betrokken te zijn bij zijn of haar gemeenschap en in staat te zijn om aan de leefbaarheid van de gemeenschap bij te kunnen dragen. Dit maken we mogelijk aan de hand van drie terreinen:

- 1) burgerkrachtinitiatieven ondersteunen met subsidieregelingen;
- 2) opbouwwerk dat verbindt in de kernen en ontwikkelingen signaleert;
- 3) vrijwilligerswerk te stimuleren door het matchen van mensen die vrijwilliger willen zijn met mensen die een vrijwilliger zoeken.

We hebben de volgende doelstellingen met dit beleid:

- meer mensen enthousiasmeren om vrijwillige inzet te verrichten;
- uitbreiden van netwerk met welzijnsorganisaties en verenigingsleven;
- vergroten inzicht en overzicht in de behoeften van de inwoners;
- ruimte bieden voor kleine en grote initiatieven;
- oog hebben voor kernen waar minder leeft en hier extra aandacht aan besteden;
- sterker inzetten op communicatie over de bekendheid van de mogelijkheden;
- een lerende instelling, om blijvend te evalueren hoe we het beleid kunnen verbeteren.

Met de voorliggende Beleidsnota Burgerkracht 2023-2028 voldoen we aan bovenstaande uitgangspunten.

5. Samenwerking

De *Beleidsnota Burgerkracht 2023-2028* is niet van achter het bureau opgesteld. In het proces om tot deze nota te komen zijn de volgende partijen betrokken:

- alle afdelingen binnen de Gemeente Valkenburg aan de Geul;
- de gemeenteraad en burgerraadsleden;
- kernoverleggen;
- maatschappelijke organisaties;
- maatschappelijk betrokken inwoners;
- bestaande burgerkracht initiatiefnemers;
- collega-ambtenaren 'Burgerkracht' bij andere Limburgse gemeenten;
- de adviesraad Sociaal Domein;
- inwoners van de gemeente middels een enquête.

Een concept van deze nota is vervolgens nog aan de kernoverleggen voorgelegd voor een laatste reactie. Die zienswijzen en onze reactie erop treft u als bijlage bij dit voorstel aan. Doel van deze beleidsnota is een structurele verbetering van de samenwerking met burgerinitiatieven.

6. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

7. Duurzaamheid

Dit voorstel beoogt een duurzame verbetering van onze omgang met burgerinitiatieven.

8. Financiën

Huidige situatie	
<i>Burgerkracht</i>	
€ 120.000	Subtotaal
<i>Vrijwilligersbeleid</i>	
€ 61.500	Subtotaal
€ 181.500	TOTAAL
Voorstel nieuw beleid	
<i>Beleidsuitgaven</i>	
€ 91.500	Subtotaal
<i>Personeelskosten</i>	
€ 106.000	subtotaal
€ 197.500	TOTAAL

Het nieuwe beleid vraagt € 16.000 extra. Wij stellen voor deze mee te nemen in de besluitvorming over de Programmabegroting 2024.

9. Communicatie

We hebben een aantal uitgangspunten op het gebied van communicatie:

- 1) verbeterde informatievoorziening via de website en contactformulieren;
- 2) meer aandacht voor maatwerk, gebruik maken van én offline, én online mogelijkheden;
- 3) succes meer uitdragen, en een makkelijk te raadplegen naslagwerk voor oud-initiatieven;
- 4) speciale aandacht voor begrijpelijkheid van het taalniveau in de communicatie;
- 5) vaker proactief communiceren over kansen richting de inwoners;
- 6) meer aandacht voor verschillende doelgroepen bijvoorbeeld door te verbinden met het jongerenwerk;
- 7) twee keer per jaar een overleg met opbouwwerk, gezamenlijke kernoverleggen, jongerenwerk en afdeling communicatie van de gemeente. Hier bespreken we de communicatieaanpak.

Het jaar 2024 staat in het teken van implementatie en starten met werken met het nieuwe beleid. Concreet betekent dit onder andere dat we een training en/of een handleiding voor betrokken medewerkers organiseren, we een speciale pagina op de gemeentelijke website inrichten en we een communicatiestrategie voor dit thema ontwikkelen. Hiervoor stellen we een implementatieplan op.

10. Afwegingen en Advies

Wij adviseren u:

1. De beleidsnota Burgerkracht 2023-2028 vast te stellen;

2. Het college van burgemeester en wethouders te mandateren om bij overschrijding van de € 55.000,- beleidsmiddelen voor burgerkrachtinitiatieven tot een bedrag van € 50.000,= te onttrekken aan de egalisatiereserve Sociaal Domein;
3. De dekking van de extra kosten van dit beleid € 16.000 mee te nemen bij de besluitvorming over de programmabegroting 2024.

11. Bijlagen

1. De Beleidsnota Burgerkracht 2023-2028
2. De Concept Subsidieregeling sociale initiatieven Burgerkracht 2023
3. De Concept Subsidieregeling ruimtelijke initiatieven Burgerkracht 2023
4. De Zienswijze en reacties op de Beleidsnota Burgerkracht 2023-2028

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester



De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 22 augustus 2023,

Gehoord de raadscommissie Sociaal Domein de dato 18 september 2023,

B e s l u i t :

- De beleidsnota Burgerkracht 2023-2028 vast te stellen.
- Het college van burgemeester en wethouders te mandateren om bij overschrijding van de € 55.000,- beleidsmiddelen voor burgerkrachtinitiatieven tot een bedrag van € 50.000,= te onttrekken aan de egalisatiereserve Sociaal Domein bij overschrijding van het jaarlijks plafond.
- De dekking van de extra kosten van dit beleid € 16.000 mee te nemen bij de besluitvorming over de programmabegroting 2024.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 9 oktober 2023.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter